

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 657

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Duminică, 29 iulie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE SECRETARULUI GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR	
1.173. — Ordin al secretarului general al Camerei Deputaților privind procedurile publicării, republicării și rectificării, precum și ale publicării în numere speciale, cu tiraj limitat, a actelor în Monitorul Oficial al României	2–4
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 172 din 29 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal.....	5–9
Decizia nr. 247 din 19 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală	10–12
Decizia nr. 271 din 24 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68 alin. (5) teza finală și alin. (7) din Codul de procedură penală	13–16

ACTE ALE SECRETARULUI GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

ORDIN

privind procedurile publicării, republicării și rectificării, precum și ale publicării în numere speciale, cu tiraj limitat, a actelor în Monitorul Oficial al României

Având în vedere prevederile Hotărârii Camerei Deputaților nr. 14/2017 privind numirea secretarului general al Camerei Deputaților,

în conformitate cu prevederile art. 22 din Legea nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 251 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, cu modificările și completările ulterioare,

secretarul general al Camerei Deputaților emite prezentul ordin.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezentul ordin stabilește procedura publicării în părțile I—VII ale Monitorului Oficial al României, procedura republicării și a rectificării, precum și procedurile publicării în numere speciale, cu tiraj limitat, a unor acte care au un volum extins și/sau interesează, prin obiectul lor de reglementare, doar un număr restrâns de persoane ori care conțin informații clasificate.

(2) Procedurile publicării, republicării și rectificării actelor normative se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. — (1) În sensul prezentului ordin, prin *emitent* se înțeleg autoritățile publice și celelalte persoane juridice prevăzute la cap. II din Legea nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și autoritățile publice și persoanele prevăzute de lege care sunt împuternicite să transmită spre publicare acte potrivit prevederilor legale.

(2) Emitenții au obligația de a comunica neîntârziat, în scris, secretarului general al Camerei Deputaților, Regiei Autonome „Monitorul Oficial” (*regia autonomă*) sau Consiliului Legislativ, după caz, date, informații și precizări necesare îndeplinirii cerințelor legale privind procedurile prevăzute la art. 1 alin. (1).

(3) În cazul în care solicitarea de date, informații și precizări se face pe cale electronică, răspunsul emitenților se va face tot pe cale electronică, prin semnătură electronică calificată.

CAPITOLUL II

Procedura publicării actelor

SECȚIUNEA 1

Publicarea actelor în Partea I a Monitorului Oficial al României

Art. 3. — (1) Emitenții transmit secretarului general al Camerei Deputaților actele supuse publicării, pe suport hârtie, în copie certificată, precum și pe e-mail, în fișier electronic certificat.

(2) Certificarea se realizează prin aplicarea ștampilei emitentului pe fiecare filă, inclusiv pe anexe, fără a se suprapune pe text.

(3) Certificarea formei electronice se realizează prin semnătură electronică calificată, de o persoană anume desemnată de către emitent.

(4) Emitenții comunică secretarului general al Camerei Deputaților numele și funcția persoanelor împuternicite să certifice actele transmise spre publicare ori de câte ori apar modificări cu privire la desemnarea acestora.

(5) Actele supuse publicării se transmit secretarului general al Camerei Deputaților însoțite de o adresă de înaintare, care va cuprinde:

a) categoria și datele de identificare ale actului supus publicării;

b) numărul de pagini ale documentului supus publicării;

c) numărul anexelor și numărul de pagini ale acestora;

d) semnătura conducătorului emitentului sau a locțiitorului său, iar în cazul actelor Parlamentului României, ale Președintelui României și ale Guvernului României, semnătura persoanei împuternicite să transmită actele spre publicare.

(6) Actele transmise în vederea publicării care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (2)—(5) pot fi restituite emitentului.

(7) Evidența actelor primite spre publicare se ține într-un registru special, pe categorii de acte, potrivit art. 5 din Legea nr. 202/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la secretarul general al Camerei Deputaților.

Art. 4. — Secretarul general al Camerei Deputaților dispune publicarea și transmiterea actelor către regia autonomă, pe bază de semnătură în condica de predare-primire, în termen de cel mult 24 de ore de la data primirii acestora.

Art. 5. — (1) Publicarea legilor, a celorlalte acte ale Parlamentului și ale fiecăreia dintre cele două Camere, a deciziilor Curții Constituționale pronunțate cu ocazia controlului constituționalității legilor înainte de promulgare, a decretelor, a mesajelor și a altor acte ale Președintelui României adresate Parlamentului, a ordonanțelor de urgență și a ordonanțelor Guvernului se realizează prin grija regiei autonome, cu prioritate, înaintea oricăror altor acte.

(2) Celelalte acte prevăzute la cap. II din Legea nr. 202/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se publică în ordinea înregistrării lor potrivit art. 3, după publicarea actelor menționate la alin. (1).

(3) În situații motivate, secretarul general al Camerei Deputaților poate stabili o altă ordine de prioritate în publicarea actelor.

Art. 6. — Conținutul actului introdus în procesul de publicare nu poate fi modificat, sub sancțiunea nulității.

Art. 7. — (1) Persoanele prevăzute la art. 3 alin. (5) lit. d) pot solicita, în scris, secretarului general al Camerei Deputaților retragerea actelor de la publicare.

(2) Secretarul general al Camerei Deputaților dispune, de îndată, regiei autonome nepublicarea actului în cauză, în măsura în care, la momentul sesizării sale, publicarea nu fusese realizată.

(3) Emitentul care a solicitat retragerea actului de la publicare suportă cheltuielile aferente operațiunilor materiale efectuate de regia autonomă în procesul de publicare până la data dispoziției emise în condițiile alin. (2).

(4) Obligația de plată a cheltuielilor prevăzute la alin. (3) se notifică emitentului de către regia autonomă, în termen de cel mult 3 zile de la data dispoziției emise în condițiile alin. (2).

Notificarea se face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, prin fax sau prin poștă electronică, certificată cu semnătură electronică calificată.

SECȚIUNEA a 2-a

Republicarea actelor normative în Partea I a Monitorului Oficial al României

Art. 8. — Actul normativ modificat și/sau completat în mod substanțial se republică având la bază dispoziția cuprinsă în ultimul act de modificare, respectiv de completare.

Art. 9. — (1) Elaborarea formelor republicabile ale actelor normative, precum și trimiterea acestora secretarului general al Camerei Deputaților se efectuează de către emitenți.

(2) Republicarea legilor, a ordonanțelor și a hotărârilor Guvernului se face în cel mult 45 de zile de la data publicării actului care a dispus această măsură, cu respectarea dispozițiilor art. 70 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Emitenții actelor de modificare și/sau de completare sunt obligați să elaboreze și să transmită secretarului general al Camerei Deputaților cererea de republicare și forma republicabilă a actului original, pentru obținerea avizului Consiliului Legislativ, în termen de cel mult 30 de zile de la data publicării actului de modificare și/sau de completare. În cazul codurilor, acest termen se prelungește cu 15 zile. Prin *act original*, în sensul prezentului ordin, se înțelege actul normativ asupra căruia s-au produs modificări și/sau completări și care urmează să fie republicat.

(4) Republicarea legilor modificate sau completate prin ordonanțe ale Guvernului se face după aprobarea acestora din urmă prin lege, pentru a nu se crea eventuale discrepanțe cu legea de aprobare, în cazul în care aceasta aduce alte modificări ordonanței supuse aprobării.

(5) Evidența cererilor de republicare se ține într-un registru special, la secretarul general al Camerei Deputaților.

Art. 10. — (1) Cererea, împreună cu forma republicabilă a actului normativ primită de secretarul general al Camerei Deputaților, se transmite, de îndată, Consiliului Legislativ spre avizare.

(2) Consiliul Legislativ transmite avizul său către secretarul general al Camerei Deputaților în termen de cel mult 15 zile de la primirea cererii de republicare a actului normativ. În cazul codurilor, acest termen se prelungește cu 15 zile. După primirea avizului Consiliului Legislativ, secretarul general al Camerei Deputaților îl transmite de îndată emitentului.

(3) După primirea avizului Consiliului Legislativ, emitentul întocmește forma finală a actului normativ supus republicării.

Art. 11. — (1) Secretarul general al Camerei Deputaților dispune republicarea și transmiterea, de îndată, către regia autonomă a formei finale a actului normativ supus republicării, împreună cu avizul Consiliului Legislativ, pe bază de semnătură în condica de predare-primire.

(2) Regia autonomă procedează la republicarea actului normativ în forma transmisă de secretarul general al Camerei Deputaților, în termen de cel mult 10 zile de la primirea acesteia.

SECȚIUNEA a 3-a

Rectificarea actelor publicate în Partea I a Monitorului Oficial al României

Art. 12. — (1) În cazul în care după publicare se descoperă erori materiale, se procedează la publicarea unei rectificări, pe baza cererii emitentului.

(2) Cererea emitentului, semnată de conducătorul sau de locțiitorul acestuia, iar în cazul actelor Parlamentului, ale Președintelui României și ale Guvernului României, de persoanele anume desemnate din cadrul acestor autorități publice, se adresează secretarului general al Camerei Deputaților, cu respectarea prevederilor art. 71 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Cererea trebuie să indice în mod clar actul supus rectificării, numărul și data Monitorului Oficial al României, Partea I, în care a fost publicat, eroarea materială, cu explicațiile necesare, precum și conținutul rectificării.

(4) Evidența cererilor de rectificare se ține în registrul special prevăzut la art. 9 alin. (5).

Art. 13. — (1) Secretarul general al Camerei Deputaților transmite cererea de rectificare Consiliului Legislativ, spre avizare.

(2) Consiliul Legislativ transmite avizul său către secretarul general al Camerei Deputaților în termen de cel mult 3 zile de la primirea cererii de rectificare a actului normativ.

(3) Secretarul general al Camerei Deputaților dispune publicarea rectificării și transmiterea, de îndată, către regia autonomă a cererii de rectificare, împreună cu avizul Consiliului Legislativ, pe bază de semnătură în condica de predare-primire.

(4) În cazul în care Consiliul Legislativ avizează negativ cererea de rectificare, aceasta, împreună cu avizul Consiliului Legislativ, se restituie emitentului de către secretarul general al Camerei Deputaților.

Art. 14. — (1) Regia autonomă procedează la publicarea rectificării, pe baza avizului Consiliului Legislativ, în termen de cel mult 5 zile de la primire.

(2) Dacă ulterior se constată că rectificarea solicitată nu privește o eroare materială, răspunderea revine organului emitent care a solicitat rectificarea actului respectiv.

Art. 15. — (1) În cazul în care, după publicarea unor acte administrative individuale, care nu sunt supuse avizării Consiliului Legislativ, se descoperă erori materiale, emitentul înaintează secretarului general al Camerei Deputaților o cerere de rectificare, întocmită în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (2) și (3).

(2) Cererile de rectificare a hotărârilor Guvernului care nu au caracter normativ și care nu au fost avizate în stadiul de proiect de către Consiliul Legislativ se adresează secretarului general al Camerei Deputaților de către Secretariatul General al Guvernului, la solicitarea autorității publice inițitoare.

(3) Atestarea neavizării de către Consiliul Legislativ se face la cererea secretarului general al Camerei Deputaților.

(4) Rectificările actelor prevăzute la alin. (1) și (2) se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, din dispoziția secretarului general al Camerei Deputaților, în temeiul cererii înaintate de emitent.

SECȚIUNEA a 4-a

Publicarea unor acte normative care au volum extins și/sau interesează, prin obiectul lor de reglementare, doar un număr restrâns de persoane ori care conțin informații clasificate

Art. 16. — (1) În cazul în care actul supus publicării are un volum extins și/sau interesează, prin obiectul său de reglementare, doar un număr restrâns de persoane, emitentul, printr-o cerere, sau, după caz, regia autonomă, printr-o notă, solicită secretarului general al Camerei Deputaților aprobarea publicării anexei/anexelor actului într-un număr special (bis) al Monitorului Oficial al României, Partea I.

(2) Numerele speciale (bis) ale monitoarelor oficiale în care se publică, potrivit alin. (1), anexele actelor sunt disponibile în format electronic gratuit, potrivit art. 18 din Legea nr. 202/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar în format tipărit, contra cost, pe bază de comandă.

(3) Prevederile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul actelor supuse publicării care conțin informații clasificate.

Art. 17. — (1) Cererile prevăzute la art. 16 trebuie să fie temeinic motivate, ele neputând fi formulate în scopul eludării sau al înfrângerii obligației constituționale de publicare.

(2) Cererea privind publicarea în numere speciale (bis), cu tiraj limitat, a actelor normative care au volum extins și/sau interesează, prin obiectul lor de reglementare, doar un număr restrâns de persoane trebuie să cuprindă numărul de

exemplare, precum și date de ordin financiar privind publicarea acestora.

(3) Cererea privind publicarea în numere speciale (bis), cu tiraj limitat, a actelor care conțin informații clasificate trebuie să cuprindă tipul documentului, numărul total de file ale acestuia, numărul de anexe și numărul de file ale fiecărei anexe, numărul total de exemplare care vor fi publicate, lista destinatarilor acestora, numărul de exemplare care va fi distribuit fiecărui destinatar, forma prin care sunt transmise spre publicare — suport hârtie, suport electronic, cu menționarea numărului și mărimii fișierelor de pe acesta, cu obligativitatea restituirii suportului electronic.

(4) Răspunderea pentru datele cererii prevăzute la alin. (1)—(3) revine emitentului.

(5) În cazul solicitării prevăzute la art. 16, precum și în alte situații în care tipărirea și difuzarea anexelor la diverse acte sunt limitate ca tiraj, se va face mențiune în numărul respectiv al Monitorului Oficial al României, Partea I, despre regimul acestora.

Art. 18. — Secretarul general al Camerei Deputaților se pronunță printr-o rezoluție asupra cererii/notei prevăzute la art. 16, în termen de 48 de ore de la primirea acesteia.

Art. 19. — Respingerea motivată a cererii/notei prevăzute la art. 16 de către secretarul general al Camerei Deputaților se comunică, de îndată, emitentului.

Art. 20. — Regia autonomă distribuie exemplarele din Monitorul Oficial al României, Partea I, cu tiraj limitat, care conțin informații clasificate.

Art. 21. — Prevederile legale în vigoare privind protecția informațiilor clasificate se aplică în mod corespunzător în toate situațiile gestionării actelor normative și individuale cu conținut clasificat.

SECȚIUNEA a 5-a

Publicarea actelor în Partea a II-a a Monitorului Oficial al României

Art. 22. — Actele care, potrivit art. 6 din Legea nr. 202/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se publică în Partea a II-a a Monitorului Oficial al României se înaintează regiei autonome, conform procedurii prevăzute la art. 3 și 4.

Art. 23. — (1) Regia autonomă procedează la publicarea actelor în Partea a II-a în termenele prevăzute de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului.

(2) Dacă regulamentele nu stabilesc un termen, publicarea trebuie efectuată în cel mult 15 zile de la data primirii actelor de către regia autonomă.

SECȚIUNEA a 6-a

Publicarea actelor în părțile III—VII ale Monitorului Oficial al României

Art. 24. — (1) Publicarea actelor în părțile III—VII ale Monitorului Oficial al României se realizează în condițiile stabilite de regia autonomă, cu respectarea dispozițiilor art. 7—11 din Legea nr. 202/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale legilor care reglementează regimul juridic al actelor respective.

(2) Emitenții transmit regiei autonome actele supuse publicării, pe suport hârtie, în copie certificată, precum și pe e-mail, în fișier electronic certificat.

(3) Certificarea se realizează prin aplicarea ștampilei emitentului pe fiecare filă, inclusiv pe anexe, fără a se suprapune pe text. Certificarea formei electronice se realizează prin semnătură electronică calificată, de o persoană anume desemnată de către emitent.

(4) Emitenții comunică regiei autonome numele și funcția persoanelor împuternicite să certifice actele transmise spre publicare ori de câte ori apar modificări cu privire la desemnarea acestora.

(5) Actele supuse publicării se transmit regiei autonome însoțite de o adresă de înaintare, care va cuprinde:

a) categoria și datele de identificare ale documentului supus publicării;

b) numărul de pagini, cuprinzând și numărul de caractere cu spații, ale documentului supus publicării;

c) numărul anexelor și numărul de pagini, cuprinzând și numărul de caractere cu spații, ale acestora;

d) semnătura conducătorului emitentului sau a locțiitorului său.

(6) Actele transmise în vederea publicării care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (3)—(5) pot fi restituite emitentului.

SECȚIUNEA a 7-a

Rectificarea actelor publicate în părțile II—VII ale Monitorului Oficial al României

Art. 25. — (1) În cazul în care după publicare se descoperă erori materiale în documentul înaintat de către emitent, se procedează la publicarea unei rectificări, pe baza cererii emitentului.

(2) Cererea emitentului, semnată de conducătorul sau de locțiitorul acestuia, se adresează secretarului general al Camerei Deputaților, pentru actele care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a II-a, sau regiei autonome, pentru actele care se publică în părțile III—VIII, cu respectarea prevederilor art. 7—11 din Legea nr. 202/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale legilor care reglementează regimul juridic al actelor inițial transmise spre publicare.

(3) Cererea trebuie să indice, în mod clar, actul supus rectificării, numărul și data Monitorului Oficial al României, părțile II—VII, în care a fost publicat, eroarea materială, cu explicațiile necesare, precum și conținutul rectificării.

(4) Evidența cererilor de rectificare se ține într-un registru special specific fiecărei părți a Monitorului Oficial al României.

Art. 26. — (1) Regia autonomă procedează la publicarea rectificării, în temeiul cererii înaintate de emitent.

(2) Dacă se constată că rectificarea solicitată nu privește o eroare materială, răspunderea revine emitentului care a solicitat rectificarea actului respectiv.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 27. — (1) În cadrul procedurii de publicare a actelor în Partea I a Monitorului Oficial al României, regia autonomă prezintă secretarului general al Camerei Deputaților spre avizare, imediat după procesarea și paginarea actelor supuse publicării, sumarul numărului publicației.

(2) Secretarul general al Camerei Deputaților avizează sumarul numărului publicației și îl transmite, de îndată, regiei autonome, în vederea tipării.

Art. 28. — Întârzierea efectuării unor publicări, republicări sau rectificări, din cauza nerespectării de către emitenți a obligațiilor ce le revin potrivit prezentului ordin, atrage exclusiv răspunderea acestora.

Art. 29. — Cheltuielile determinate de publicarea actelor în Monitorul Oficial al României se suportă potrivit prevederilor art. 20 și 21 din Legea nr. 202/1998, republicată, cu modificările ulterioare.

Art. 30. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Secretarul general al Camerei Deputaților,
Georgică Tobă

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 172**

din 29 martie 2018

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 182 lit. c)
teza finală din Codul penal**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal, excepție ridicată de Costel Adrian Stoleru în Dosarul nr. 382/1.372/2014 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.247D/2016.

2. La apelul nominal, pentru autorul excepției, răspunde apărătorul ales Romeo Cosma, cu împuternicire avocațială la dosar. De asemenea, se prezintă avocatul Teodor Popescu, numit de Curte în calitate de curator pentru a asigura reprezentarea intereselor părții Claudia Loredana Coman. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul apărătorului autorului excepției. Acesta solicită admiterea excepției, reiterând argumentele invocate în fața Curții de Apel Brașov — Secția penală.

4. Curatorul solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că sintagma „*exploatare sexuală*” este preluată din convențiile internaționale, revenind organului judiciar sarcina de a stabili actele care se încadrează în sfera acestei noțiuni. Astfel, constituie forme de exploatare sexuală orice acte care vizează abuzul săvârșit asupra unei persoane sau obținerea de profit de pe urma exploatării ei în scopul obținerii plăcerii sexuale a altei persoane, fără a fi posibilă o enumerare limitativă a respectivelor acte. În fine, consideră că autorul excepției nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate, ci este nemulțumit, în realitate, de modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal de către procuror și instanța de judecată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

6. Prin Încheierea din 22 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 382/1.372/2014, **Curtea de Apel Brașov — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 182 lit. c) teza finală**

din Codul penal. Excepția a fost ridicată de Costel Adrian Stoleru cu ocazia soluționării apelurilor formulate într-o cauză penală privind trimiterea în judecată pentru săvârșirea unor infracțiuni de trafic de persoane [art. 210 alin. (1) lit. a) din Codul penal], trafic de minori [art. 211 alin. (1) și (2) teza întâi din Codul penal], violarea secretului corespondenței [art. 302 alin. (6) din Codul penal] și nerespectarea regimului armelor și al munițiilor [art. 342 alin. (2) din Codul penal].

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal încalcă legalitatea incriminării și a pedepsei, precum și dreptul la un proces echitabil, întrucât nu precizează cu exactitate care sunt acele forme de exploatare sexuală care intră sub incidența legii penale, sintagma „*alte forme de exploatare sexuală*” fiind neclară, imprecisă și imprevizibilă. Invocă în acest sens jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre care se numără și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat (deciziile nr. 189 din 2 martie 2006, nr. 903 din 6 iulie 2010 și nr. 26 din 18 ianuarie 2012). Astfel, formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută, dar și cu o anume suplețe, însă caracterul mult prea general și, uneori, chiar eliptic nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii. Arată că în același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragrafele 52 și 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66).

8. **Curtea de Apel Brașov — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile de lege criticate nu aduc nicio atingere prevederilor din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale invocate de autorul excepției. Astfel, legiuitorul a determinat, prin norma de incriminare, elementele laturii obiective a infracțiunii de care este acuzat inculpatul, urmând ca instanța de judecată să stabilească, pe baza probelor administrate în cauză, dacă faptele de care este acuzat inculpatul constituie sau nu infracțiune. Consideră că aceasta nu este o prerogativă care ține de puterea legislativă, ci una de aplicare a legii la un caz concret.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile de lege criticate sunt

formulate în mod clar, fluent și inteligibil — fără dificultăți sintactice sau pasaje obscure ori echivoce — și reglementează cu claritate conduita de urmat de către destinatarul normei penale. Invocă în acest sens jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite cerințe calitative, printre care și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (deciziile Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, nr. 743 din 2 iunie 2011, nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și Decizia nr. 146 din 12 martie 2015). Poate fi dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit. Arată că în același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, și Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59). Așadar, previzibilitatea unei norme presupune ca destinatarul acesteia să aibă posibilitatea de a-și reprezenta aspectele în funcție de care este obligat să își modeleze conduita. Apreciază că sintagma „*alte forme de exploatare sexuală*” nu este de natură a afecta previzibilitatea normei criticate, orice destinatar al acesteia putând să îi cunoască înțelesul și să își adapteze conduita exigențelor legii. Curtea Constituțională a precizat, în jurisprudența sa, că dispozițiile de lege criticate trebuie analizate în ansamblul normativ din care fac parte, pentru a decide asupra predictibilității acestora (Decizia nr. 92 din 3 martie 2015, paragraful 14). Consideră că nu se poate presupune, în mod rezonabil, că destinatarul normei penale nu are suficiente date pentru a înțelege ce înseamnă activități de natură sexuală sau exploatare sexuală. Arată astfel că textul de lege criticat se referă la toate tipurile și modalitățile posibile de exploatare sexuală.

10. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal sunt constituționale. Arată în acest sens că principiul legalității, consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, implică o obligație pozitivă a legiuitorului, aceea de a reglementa prin texte clare și precise. Norma juridică trebuie să fie enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. În cauza de față, apreciază că elementele infracțiunii nu necesită alte intervenții din partea legiuitorului, fiind îndeplinite cerințele calitative ale legii, inclusiv previzibilitatea, în acord cu prevederile art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Nu se poate susține că sintagma „*alte forme de exploatare sexuală*”, care dă conținut infracțiunii de trafic de persoane, este lipsită de previzibilitate, textul de lege criticat fiind suficient de precis și de clar. Arată că sintagma „*alte forme de exploatare sexuală*” a fost transpusă din legislația internațională în cea internă prin Legea nr. 300/2006 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, adoptată la

3 mai 2005, deschisă spre semnare și semnată de România la Varșovia la 16 mai 2005. În ceea ce privește dispozițiile art. 21 alin. (3) din Constituție, consideră că acestea nu au incidență în cauză, prevederile de lege criticate fiind de drept material, iar nu de drept procedural. Totodată, observă că autorul excepției nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate, ci este nemulțumit, în realitate, de modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal de către instanța de judecată. Eventualele greșeli de aplicare a legii nu pot constitui însă motive de neconstituționalitate a textelor de lege criticate și, prin urmare, nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de Curte, ci sunt de competența instanței de judecată investite cu soluționarea litigiului, respectiv a celor ierarhic superioare în cadrul căilor de atac prevăzute de lege. A răspunde criticilor autorului excepției în această situație ar însemna o ingerință a Curții Constituționale în activitatea de judecată, ceea ce ar contraveni prevederilor art. 126 din Constituție, potrivit cărora justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

11. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992 să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal, care au următorul cuprins: „*Prin exploatarea unei persoane se înțelege: [...] c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;*”.

15. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, ale art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil, ale art. 73 alin. (3) lit. h) privind reglementarea prin lege organică a infracțiunilor, pedepselor și a regimului executării acestora, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 6 paragraful 1 referitor la dreptul la un proces echitabil și ale art. 7 paragraful 1 privind legalitatea incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textul art. 182 din Codul penal, modificat prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012), prevede că: „*Prin*

exploatarea unei persoane se înțelege: a) supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat; b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire; c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală; d) obligarea la practicarea cerșetoriei; e) prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal". Dispozițiile art. 182 din Codul penal constituie o reglementare explicativă nou introdusă în legea penală generală, neavând, așadar, corespondent în Codul penal din 1969. Acest aspect nu semnifică însă o lipsă de corespondență în raport cu legislația penală anterioară, căci textul reprezintă transpunerea unei dispoziții dintr-un act normativ special cu incidență în materie, și anume din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 11 decembrie 2001) și nu numai (spre exemplu, a se vedea și fostele art. 132 și 133 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 557 din data de 23 iunie 2004, în forma în vigoare anterior modificării, la 1 februarie 2014, prin Legea nr. 187/2012).

17. Sub aspectul justificării normei explicative referitoare la expresia „*exploatarea unei persoane*”, Curtea observă că legiuitorul a adus în cuprinsul noului Cod penal anumite incriminări mai importante — reglementate anterior în legi penale speciale sau în legi extrapenale ce conțin și dispoziții penale — printre care se numără și infracțiunile de bază prevăzute în Legea nr. 678/2001, și anume: traficul de persoane (art. 210 din Codul penal, ce are drept corespondent fostul art. 12 din Legea nr. 678/2001) și traficul de minori (art. 211 din Codul penal, ce are drept corespondent fostul art. 13 din Legea nr. 678/2001), care au fost inserate în capitolul VII („*Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile*”) din titlul I („*Infracțiuni contra persoanei*”) al Părții speciale a noului Cod penal. Textele art. 12 și 13 din Legea nr. 678/2001 — care conțineau normele de incriminare respective — au fost abrogate la 1 februarie 2014, ca efect al dispozițiilor art. 94 pct. 2 din titlul II al Legii nr. 187/2012.

18. Anterior datei de 1 februarie 2014, când au fost modificate prin art. 94 pct. 1 din titlul II din Legea nr. 187/2012, dispozițiile art. 2 pct. 2 din Legea nr. 678/2001 prevedeau că „*Prin exploatarea unei persoane se înțelege: a) executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii în mod forțat ori cu încălcarea normelor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate; b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire; c) obligarea la practicarea prostituției, cerșetoriei, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală; d) prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, cu încălcarea dispozițiilor legale; e) efectuarea unor alte asemenea activități prin care se încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale omului*”. De lege lata, textul art. 2 lit. b) din Legea nr. 678/2001 stabilește că „*prin exploatarea unei persoane se înțelege activitățile prevăzute la art. 182 din Codul penal*”.

19. Curtea reține că textul art. 182 din Codul penal reprezintă o normă de referire, orice modificare a conținutului acesteia influențând sfera de incidență a normelor care fac trimitere la aceasta. Dispozițiile explicative din cuprinsul art. 182 din Codul penal urmează a fi puse în legătură cu o serie de norme de

incriminare din noul cod — cum ar fi: lipsirea de libertate în mod ilegal (art. 205), sclavia (art. 209), traficul de persoane (art. 210), traficul de minori (art. 211), supunerea la muncă forțată sau obligatorie (art. 212), proxenetismul (art. 213), exploatarea cerșetoriei (art. 214), folosirea unui minor în scop de cerșetorie (art. 215), folosirea serviciilor unei persoane exploatare (art. 216), violul în formă agravată [art. 218 alin. (3) lit. d)] și agresiunea sexuală în formă agravată [art. 219 alin. (2) lit. d)] —, precum și din alte acte normative [de exemplu: art. 154, art. 156 alin. (2) și art. 157 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015].

20. Referitor la prevederile art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal, criticate în cauza de față, Curtea constată că expresia „*alte forme de exploatare sexuală*” este identică cu cea folosită în dispozițiile art. 2 pct. 2 din Legea nr. 678/2001, care, la rândul lor, au preluat această sintagmă din instrumentele juridice internaționale relevante în domeniul luptei împotriva traficului de ființe umane, mai exact din Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, adoptată la 3 mai 2005, deschisă spre semnare și semnată de România la Varșovia la 16 mai 2005, ratificată prin Legea nr. 300/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 622 din 19 iulie 2006. Astfel, potrivit prevederilor art. 4 lit. a) teza finală din convenția mai sus menționată, „*exploatarea cuprinde cel puțin exploatarea prostituției celorlalți sau alte forme de exploatare sexuală, munca ori serviciile forțate, sclavia sau practicile similare acesteia, aservirea ori prelevarea de organe*”. Convenția nu definește, însă, expresiile „*exploatarea prostituției celorlalți*” și „*alte forme de exploatare sexuală*”, pentru a nu afecta modul în care statele — părți abordează fenomenul prostituției în legislațiile lor naționale.

21. De asemenea, nici reglementarea internă — și anume prevederile art. 2 pct. 2 lit. c) teza finală din Legea nr. 678/2001 în forma în vigoare anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv dispozițiile art. 182 lit. c) din actualul Cod penal — nu explicitează sintagma „*alte forme de exploatare sexuală*”.

22. Așa fiind, Curtea observă că singura precizare făcută de legiuitor este cea prin raportare la „*obligarea la practicarea prostituției*” și, respectiv, la „*obligarea la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice*”, ce constituie specii ale aceluiași *gen proxim*, și anume exploatarea sexuală.

23. Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, și Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). Totodată, Curtea a precizat, în jurisprudența sa, că dispozițiile de lege criticate trebuie analizate în ansamblul normativ din care fac parte, pentru a decide asupra previzibilității acestora (Decizia nr. 92 din 3 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, paragraful 14).

24. Curtea constată că nu se poate presupune, în mod rezonabil, că destinatarul normei penale criticate nu are suficiente date pentru a înțelege ce înseamnă „*alte forme de exploatare sexuală*”.

25. În acest sens Curtea observă că, potrivit dispozițiilor art. 213 alin. (4) din Codul penal, „*Prin practicarea prostituției se înțelege întreținerea de acte sexuale cu diferite persoane în scopul obținerii de foloase patrimoniale pentru sine sau pentru altul*”, ceea ce înseamnă că „*obligarea la practicarea prostituției*” constă în silirea, constrângerea, fizică sau psihică, a unei persoane la întreținerea de acte sexuale cu diferite persoane în scopul mai sus menționat. Nu interesează dacă această constrângere și-a atins scopul, adică dacă a determinat ca persoana constrânsă să practice într-adevăr sau să continue a practica prostituția. De asemenea, nu se cere ca respectiva constrângere să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 24 și de art. 25 din Codul penal referitoare la constrângerea fizică și la cea morală ca și cauze de neimputabilitate.

26. În ceea ce privește „*obligarea la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice*”, conform prevederilor Legii nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 198 din 20 martie 2014, „*prin pornografie se înțelege actele cu caracter obscen, precum și materialele care reproduc sau difuzează asemenea acte*” [art. 2 alin. (1)]. „*Prin acte cu caracter obscen se înțelege gesturi sau comportamente sexuale explicite, săvârșite individual sau în grup, imagini, sunete ori cuvinte care prin semnificația lor aduc ofensă la pudoare, precum și orice alte forme de manifestare indecentă privind viața sexuală, dacă se săvârșesc în public*” [art. 2 alin. (2)]. „*Prin materiale cu caracter obscen se înțelege obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrieri, imprimate, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, spoturi publicitare, programe și aplicații informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de exprimare care prezintă explicit sau sugerează o activitate sexuală*” [art. 2 alin. (3)]. Dispozițiile Legii nr. 196/2003 nu se aplică în cazul operelor de artă sau științifice și nici în cazul materialelor realizate în interes artistic, științific, al cercetării, educației sau al informării (art. 3). De asemenea, potrivit dispozițiilor din Codul penal care incriminează pornografia infantilă, „*Prin materiale pornografice cu minori se înțelege orice material care prezintă un minor ori o persoană majoră drept un minor, având un comportament sexual explicit sau care, deși nu prezintă o persoană reală, simulează, în mod credibil, un minor având un astfel de comportament, precum și orice reprezentare a organelor genitale ale unui copil cu scop sexual*” [art. 374 alin. (4)], iar „*Prin spectacol pornografic se înțelege expunerea în direct adresată unui public, inclusiv prin tehnologia informațiilor și comunicațiilor, a unui copil implicat într-un comportament sexual explicit ori a organelor genitale ale unui copil, cu scop sexual*” [art. 374 alin. (4¹)].

27. Așadar, „*obligarea la manifestări pornografice*” constă în silirea, constrângerea, fizică sau psihică, a unei persoane la realizarea unor atitudini, acte sau fapte cu caracter obscen. Nu interesează dacă această constrângere și-a atins scopul, adică dacă a determinat persoana constrânsă să efectueze manifestări pornografice. De asemenea, nu se cere ca respectiva constrângere să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 24 și de art. 25 din Codul penal. Dispozițiile art. 182 lit. c) din Codul penal cer însă ca respectiva constrângere să se realizeze „*în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice*” (obscene), adică a oricărui material care prezintă o persoană (minor sau major) având un comportament sexual explicit sau care, deși nu prezintă o persoană reală, simulează, în mod credibil, o persoană având un astfel de comportament.

28. Având în vedere cele arătate mai sus, Curtea constată că sintagma „*alte forme de exploatare sexuală*” din cuprinsul dispozițiilor art. 182 lit. c) din Codul penal vizează silirea, constrângerea, fizică sau psihică, a unei persoane la realizarea oricăror manifestări, acte, atitudini, gesturi sau comportamente de natură sexuală, altele decât cele privind practicarea prostituției și, respectiv, manifestările pornografice săvârșite în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice, fără a interesa dacă această constrângere și-a atins scopul — adică dacă a determinat persoana constrânsă să efectueze acele manifestări de natură sexuală — și fără ca respectiva constrângere să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 24 și de art. 25 din Codul penal.

29. Curtea nu poate reține critica autorului excepției, în sensul că dispozițiile art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal încalcă principiul legalității, întrucât nu precizează cu exactitate care sunt acele forme de exploatare sexuală care intră sub incidența legii penale. Astfel, Curtea constată că dispozițiile art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal nu aduc nicio atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității și ale art. 73 alin. (3) lit. h) privind reglementarea prin lege organică a infracțiunilor, pedepselor și a regimului executării acestora și nici celor ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 7 paragraful 1 privind legalitatea incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece sintagma „*alte forme de exploatare sexuală*” nu este neclară, imprecisă sau imprevizibilă pentru un cetățean care nu dispune de pregătire juridică, ci, dimpotrivă, îndeplinește cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii.

30. În mod evident, este imposibilă o enumerare exhaustivă, în cuprinsul dispozițiilor art. 182 lit. c) din Codul penal, a tuturor manifestărilor, actelor, atitudinilor, gesturilor și comportamentelor de natură sexuală pe care o persoană poate fi silită, fizic sau psihic, să le efectueze sau să le suporte. Revine astfel doctrinei și practicii judiciare rolul de a clarifica, în mod gradual, regulile răspunderii penale în materia infracțiunilor al căror element material constă într-o acțiune care vizează exploatarea sexuală a unei persoane în alte forme decât obligarea la practicarea prostituției sau la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice, cu condiția ca rezultatul interpretării să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie, în mod rezonabil, previzibil.

31. În acest sens Curtea Constituțională a reținut, în repetate rânduri, preluând cele statuate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, că cerința previzibilității legii este îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie, cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora (Decizia nr. 154 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 16 iunie 2016, paragraful 18, Decizia nr. 138 din 14 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 10 iulie 2017, paragraful 21, și Decizia nr. 527 din 11 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 814 din 15 octombrie 2017, paragraful 21).

32. Astfel, este de menționat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și

pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) — pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni —, instituie și cerința potrivit căreia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie, cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, Curtea de la Strasbourg a reținut că noțiunea de „*drept*” folosită la art. 7 corespunde celei de „*lege*” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91).

33. Curtea de la Strasbourg a reținut că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în

circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a Statelor membre. Prin urmare, art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în cauzele *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

34. În fine, prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție și ale art. 6 paragraful 1 din Convenție referitoare la dreptul la un proces echitabil nu sunt aplicabile în cauza de față, obiectul excepției de neconstituționalitate fiind o normă de drept penal substanțial, iar nu o reglementare de drept procesual penal, de natură a avea incidență în materia garanțiilor dreptului la un proces echitabil.

35. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Costel Adrian Stoleru în Dosarul nr. 382/1.372/2014 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și constată că dispozițiile art. 182 lit. c) teza finală din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 247

din 19 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1)
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Călin Cristian Coșar în Dosarul nr. 66/752/2017/a1 al Tribunalului Militar Cluj și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.707D/2017.

2. La apelul nominal se prezintă autorul excepției, asistat de avocat Manuela Crișan din cadrul Baroului Cluj, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește cealaltă parte, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că, la dosar, autorul excepției de neconstituționalitate a depus concluzii scrise.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului autorului excepției de neconstituționalitate care solicită admiterea acesteia, reiterând concluziile cuprinse în notele scrise aflate la dosar.

4. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Apreciază că dispozițiile art. 124 alin. (2) din Constituție nu au legătură cu soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate, întrucât procurorii nu înfăptuiesc justiția. În același fel, consideră că dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu au legătură cu soluționarea excepției de neconstituționalitate, întrucât acestea acordă părților dreptul la un tribunal independent și imparțial, procurorul nefăcând parte din acesta. Arată că, potrivit art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, prin urmare aceștia sunt obligați să aplice legea. Precizează că, în alte state europene, procurorii își susțin rechizitoriile în instanță, inclusiv în căile de atac. Așadar, într-o astfel de situație, procurorul poate propune o soluție de achitare în propriul rechizitoriu ori poate obține condamnarea inculpatului în prima instanță și să propună achitarea în calea de atac. Acesta este cadrul în care își desfășoară activitatea procurorii, astfel încât un procuror care își poate susține actul de acuzare în instanță ar putea să procedeze la refacerea urmăririi penale. Apreciază că, în cauză, nu există o problemă de constituționalitate a textului de lege criticat și, simpla împrejurare că un astfel de caz parțial de incompatibilitate era prevăzut de Codul de procedură penală anterior, nu constituie o problemă de constituționalitate. Subliniază că textul de lege criticat are o justificare, nu este

arbitrar, astfel încât, în situația în care dosarul este foarte complex, este rațional să se desemneze pentru refacerea urmăririi penale același procuror care cunoaște dosarul, întrucât acest fapt contribuie la celeritatea urmăririi penale și la pregătirea profesională a procurorilor, care pot învăța din propriile greșeli.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 30 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 66/752/2017/a1, **Tribunalul Militar Cluj a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Călin Cristian Coșar în procedura de cameră preliminară.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, întrucât nu precizează și pentru procurori un caz de incompatibilitate similar celui prevăzut în art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, „referitor la situația în care, urmare a aplicării de către judecătorul de cameră preliminară a dispozițiilor art. 346 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură penală, întreaga urmărire penală este anulată, iar cauza este restituită la parchet în vederea refacerii urmăririi penale”. Potrivit art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, „Judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu mai poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale de atac sau la rejudecarea cauzei după desființarea ori casarea hotărârii.” Susține că, asemănător judecătorului care soluționează o cauză, atunci când constată că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și există probele necesare, procurorul rezolvă cauza, prin emiterea rechizitoriului, prin care se dispune trimiterea în judecată sau prin emiterea ordonanței de clasare sau de renunțare la urmărirea penală. Terminarea urmăririi penale de către procuror pune, efectiv, capăt fazei de urmărire penală. Procurorul, ca titular al dreptului de a exercita acțiunea penală, este cel care decide cu privire la rezultatul urmăririi, fie prin trimiterea în judecată a inculpatului, fie prin adoptarea altei soluții, acest moment fiind cel care fixează terminarea urmăririi penale. Apreciază că, în acest mod, procurorul se dezinvestește de cauză, în același fel ca și judecătorul care pronunță o hotărâre.

7. **Tribunalul Militar Cluj** opinează că excepția de neconstituționalitate invocată nu este întemeiată. În acest sens, reține că procurorului nu îi este conferit atributul înfăptuirii justiției, ci doar al participării la realizarea acesteia. Referitor la rolul procurorului în procesul penal, prin Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016, Curtea Constituțională a statuat că, în capitolul VI, titlul III al Constituției consacrat „Autorității judecătorești”, constituentul a reglementat toate instituțiile competente ale acesteia — instanțe, Ministerul Public, Consiliul Superior al Magistraturii — dar a recunoscut atributul de înfăptuire a justiției numai Înaltei Curți de Casație și Justiție și celorlalte instanțe judecătorești stabilite prin lege, Ministerul

Public nedobândind prerogativele instanțelor. Apreciază că nu se pot extinde astfel toate cazurile de incompatibilitate specifice judecătorilor și procurorilor, întrucât prin emiterea rechizitoriului, ori a ordonanței de clasare sau de renunțare la urmărirea penală, procurorul nu se dezinvestește automat de cauză, cum face un judecător care a pronunțat o hotărâre, rolul acestuia fiind diferit.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este, în principal, inadmisibilă, întrucât autorul critică nu ceea ce legea prevede, ci ceea ce legea nu prevede, tinzând la modificarea prevederilor supuse controlului, în sensul reglementării unui nou caz de incompatibilitate aplicabil procurorilor, printr-o normă de trimitere către art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală. În subsidiar, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, în condițiile în care ipoteza la care face referire autorul excepției poate fi încadrată în cazul de incompatibilitate prevăzut de art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală — „*există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorului este afectată*”. Astfel, în măsura în care autorul excepției apreciază că procurorul care a dispus inițial trimiterea în judecată nu mai poate efectua, în mod imparțial, urmărirea penală după restituirea cauzei la parchet, inculpatul poate solicita recuzarea acestuia în condițiile art. 67 raportat la art. 70 din Codul de procedură penală, printr-o cerere adresată procurorului ierarhic superior. Totodată, arată că, în condițiile în care cererea de recuzare astfel formulată este respinsă, inculpatul poate contesta, în procedura de cameră preliminară, legalitatea actelor de urmărire penală și poate obține anularea acestora în condițiile art. 282 din Codul de procedură penală, dovedind că, din pricina lipsei de imparțialitate a procurorului, i s-a adus o vătămare drepturilor sale, ce nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actelor respective. Reține că mijloacele procesuale menționate garantează inculpatului dreptul la un proces echitabil. În final, apreciază că, întrucât înlăturarea justiției revine exclusiv Înaltei Curți de Casație și Justiție și celorlalte instanțe judecătorești stabilite de lege, dispozițiile art. 124 alin. (2) din Constituție nu au incidență în cauză.

10. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale. Reține că instituția incompatibilității constituie un remediu procesual pentru situațiile în care prezumția de imparțialitate a procurorului sau organului de cercetare penală este pusă la îndoială. Procurorul și organul de cercetare penală declarat incompatibil este împiedicat să participe la activitatea procesuală desfășurată într-o anumită cauză, în acest mod fiind respectate principiile de drept privind imparțialitatea și obiectivitatea modului de soluționare a litigiilor deduse judecării. Prin urmare, textul de lege criticat constituie garanția desfășurării unui proces echitabil, cu respectarea tuturor drepturilor procesuale ale părților implicate. De asemenea, consideră că prin dispozițiile legale criticate nu se îngreșește accesul liber la justiție, prevăzut în art. 21 din Constituție, întrucât persoana interesată are posibilitatea, prin formularea unei cereri de recuzare, să restabilească echilibrul procesual întrerupt de existența unui caz de incompatibilitate. Astfel, dispozițiile legale criticate nu înlătură posibilitatea părților de a beneficia de drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces public, judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilă prin lege, într-un termen rezonabil. De asemenea, precizează că, prin dispozițiile legale criticate nu se aduce atingere principiului constituțional care

consacră că justiția este unică, imparțială și egală pentru toți și nici celui care stabilește că procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției. În plus, menționează că legiuitorul constituant a înțeles să confere procurorului un rol determinat în reprezentarea intereselor generale ale societății, din moment ce a așezat dispozițiile referitoare la Ministerul Public în capitolul referitor la „*Autoritatea judecătorească*” și nicio lege organică sau ordinară nu poate să deroge de la textele constituționale. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate față de art. 62 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, menționează că aceasta nu poate fi reținută, întrucât, în jurisprudența Curții Constituționale s-a stabilit că, examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins violate, iar nu compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției. În caz contrar, se ajunge la concluzia că, deși fiecare dintre dispozițiile legale este constituțională, numai coexistența lor ar pune în discuție constituționalitatea uneia dintre ele. Invocă, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 486 din 11 decembrie 2003. Totodată, reține că, din analiza susținerii autorului excepției de neconstituționalitate, reiese că acesta apreciază că este necesară o completare a textului de lege criticat. Or, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, „*Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului*”. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că nu își poate asuma rolul de a crea, de a abroga sau de a modifica o normă juridică spre a îndeplini rolul de legislator pozitiv și nici nu se poate substitui legiuitorului pentru adăugarea unor noi prevederi celor instituite, întrucât ar contraveni art. 61 din Constituție, potrivit căruia „*Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării*”.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile scrise ale autorului excepției, susținerile orale ale apărătorului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală, având următorul conținut: „*Dispozițiile art. 64 alin. (1) lit. a)—d) și f) se aplică procurorului și organului de cercetare penală.*”

14. În susținerea neconstituționalității normelor procesuale penale criticate, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 124 alin. (2) privind înlăturarea justiției și art. 132 referitor la statutul procurorilor. Invocă dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și prevederile art. 62 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, cât privește admisibilitatea acesteia, Curtea reține că, în cauza în care a fost invocată, printr-o încheiere diferită de cea prin care instanța de control constituțional a fost sesizată, pronunțată tot în data de

30 octombrie 2017 de către Tribunalul Militar Cluj — Secția penală, în baza art. 346 alin. (2) din Codul de procedură penală, s-au respins ca neîntemeiate cererile și excepțiile invocate în condițiile art. 345 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală de către inculpatul plutonier adjutant Călin Cristian Coșar. În temeiul art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală s-a constatat legalitatea sesizării instanței cu Rechizitoriul nr. 464/P/2014 din data de 8 august 2017 emis de Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Cluj privind pe inculpatul trimis în judecată în stare de libertate plutonier adjutant Călin Cristian Coșar, fără antecedente penale, pentru săvârșirea infracțiunii de violență în familie, prevăzută de art. 199 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală. S-a dispus începerea judecării cauzei privind pe inculpatul plutonier adjutant Călin Cristian Coșar sub aspectul comiterii infracțiunii reținute în sarcina acestuia prin Rechizitoriul nr. 464/P/2014 din data de 8 august 2017 emis de Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Cluj, urmând a se stabili termen de judecată după rămânerea definitivă a încheierii.

16. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, „*legătura cu soluționarea cauzei*”, în sensul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun aceste dispoziții legale, în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului (a se vedea Decizia nr. 438 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 12 august 2014). Prin urmare, condiția relevanței excepției de neconstituționalitate, respectiv a incidenței textului de lege criticat în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței judecătorești, nu trebuie analizată *in abstracto*, ci trebuie verificat în primul rând interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales din prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat.

17. Având în vedere atât jurisprudența precitată, cât și cele reținute în paragraful 15 al prezentei decizii, Curtea constată că normele procesual penale criticate nu sunt aplicabile în cauza dedusă judecării și, totodată, în privința acestora este incidentă o altă cauză de inadmisibilitate, și anume lipsa condiției interesului în invocarea excepției de neconstituționalitate, prin prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității normelor procesual penale criticate. Cu alte cuvinte, eventuala admitere a excepției de neconstituționalitate nu ar produce niciun efect în cauză, de vreme ce, soluționând cererile și excepțiile invocate în condițiile art. 345 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară

le-a respins, în temeiul art. 346 alin. (2) din Codul de procedură penală, ca neîntemeiate, și a constatat legalitatea sesizării instanței privind pe inculpatul, autor al excepției, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală, dispunând, totodată, începerea judecării cauzei privind pe inculpatul, autor al excepției. Așadar, Curtea constată că, în cauza în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate, judecătorul de cameră preliminară nu a dispus restituirea cauzei la parchet, în temeiul art. 346 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură penală, în vederea refacerii urmăririi penale, pentru ca autorul excepției să justifice un interes procesual în invocarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală din perspectiva invocării — în ipoteza admiterii excepției — nulității actelor de urmărire penală. În aceste condiții, Curtea reține că motivele de neconstituționalitate formulate în susținerea excepției relevă doar o situație ipotetică în care s-ar putea constata că norma procesual penală este lovită de un viciu de neconstituționalitate.

18. Or, Curtea a subliniat în jurisprudența sa că, „în cadrul procesului judiciar, excepția de neconstituționalitate se înscrie în rândul excepțiilor de procedură prin care se urmărește împiedicarea unei judecări care s-ar întemeia pe o dispoziție legală neconstituțională. Constatarea neconstituționalității unui text de lege ca urmare a invocării unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite autorilor acesteia și nu poate constitui doar un instrument de drept abstract. [...] Neconstituționalitatea unei dispoziții legale nu are numai o funcție de prevenție, ci și una de reparație, întrucât ea vizează în primul rând situația concretă a cetățeanului lezat în drepturile sale prin norma criticată” (Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, paragraful 30, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016). Tot astfel, Curtea a mai reținut, într-o altă cauză, că „autorul excepției de neconstituționalitate nu are un interes real în promovarea acesteia. Astfel, posibila admitere a excepției nu ar schimba cu nimic situația acestuia (...)” (Decizia nr. 315 din 5 iunie 2014, paragraful 20, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 24 iulie 2014, cu referire la Decizia nr. 29 din 21 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 3 aprilie 2014).

19. Curtea constată că cele reținute în jurisprudența precitată sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză, unde eventuala admitere a excepției de neconstituționalitate ar sluji doar unui interes general, iar nu și cauzei în care a fost ridicată, unde nu ar produce nicio consecință. Cu alte cuvinte, în prezenta cauză, examinarea constituționalității normelor criticate ar transforma, în mod nepermis, controlul pe calea excepției de neconstituționalitate într-un control abstract.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Călin Cristian Coșar în Dosarul nr. 66/752/2017/a1 al Tribunalului Militar Cluj.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Militar Cluj și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 19 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 271

din 24 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68 alin. (5) teza finală și alin. (7) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68 alin. (5) teza a doua și alin. (7) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Neculai Ranciu în Dosarul nr. 1.756/88/2016 al Tribunalului Tulcea — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.385D/2017.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru autor, avocatul Daniel Soare din cadrul Baroului Galați, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvânt apărătorului autorului, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, reiterând motivele cuprinse în notele scrise aflate la dosar.

4. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, reține că recuzarea este un incident procedural pentru soluționarea căruia legiuitorul poate să prevadă reguli speciale de procedură. Pe de altă parte, arată că legea procesual penală în vigoare prevede expres și limitativ cazurile de incompatibilitate, teza a doua a alin. (5) al art. 68 având în vedere dovedirea acestora. În aceste condiții, apreciază că sintagma criticată nu este lipsită de claritate și previzibilitate, ea fiind circumscrisă întregii proceduri a recuzării.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 17 august 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.756/88/2016, **Tribunalul Tulcea — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68 alin. (5) teza a doua și alin. (7) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Neculai Ranciu în soluționarea unei cauze penale.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține, în esență, că prevederile art. 68 alin. (5) teza finală din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, întrucât nu prevăd vreun criteriu obiectiv în funcție de care judecătorul care analizează cererea de recuzare să „aprecieze” necesitatea efectuării unor verificări ori ascultarea procurorului, subiecților procesuali principali, părților și persoanei a cărei recuzare se solicită. Cât privește dispozițiile art. 68 alin. (7) din Codul de procedură penală, susține că neconstituționalitatea rezultă din faptul că acestea limitează la un singur grad de jurisdicție, ce

aparține exclusiv unui coleg al judecătorului recuzat, încheierea prin care se soluționează cererea de recuzare.

7. **Tribunalul Tulcea — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. Consideră că prevederile criticate sunt clare și previzibile și nu contravin niciunui dintre principiile generale enumerate în cererea de sesizare a Curții Constituționale.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens reține că reglementarea actuală a procedurii de soluționare a cererii de recuzare este similară celei prevăzute în art. 52 alin. 2 din Codul de procedură penală anterior, aceste din urmă norme procesual penale fiind supuse controlului de constituționalitate în raport cu critici similare celor formulate în prezenta cauză, constatându-se conformitatea lor cu prevederile constituționale și convenționale invocate. În acest sens invocă Decizia Curții Constituționale nr. 1.016 din 29 noiembrie 2012. În ceea ce privește dreptul la apărare, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 992 din 8 iulie 2010 și totodată reține că, potrivit art. 129 din Constituție, legiuitorul are dreptul de a stabili căile de atac ce pot fi exercitate împotriva hotărârilor judecătorești, așa încât, în virtutea acestui drept și pentru asigurarea celerității în soluționarea cauzelor penale, Codul de procedură penală prevede în art. 68 alin. (7) că încheierea prin care se soluționează cererea de recuzare nu este supusă niciunei căi de atac. Reține că norma procesual penală criticată nu încalcă dreptul justițiabilului la un proces echitabil, de vreme ce, potrivit art. 421 pct. 2 lit. b) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, nerespectarea dispozițiilor privind compunerea instanței — între care se regăsesc și cele referitoare la incompatibilități — constituie motiv de nulitate absolută a sentinței și determină desființarea acesteia în apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare. Așadar, legea procesual penală oferă garanții suficiente pentru respectarea dreptului la un proces echitabil, împiedicând soluționarea cauzei de către un judecător incompatibil. Reține totodată că reglementarea criticată nu are caracter discriminatoriu, câtă vreme dispozițiile art. 68 alin. (7) din Codul de procedură penală se aplică tuturor persoanelor care formulează cereri de recuzare.

10. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile art. 68 alin. (5) teza a doua și alin. (7) din Codul de procedură penală sunt constituționale. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 68 alin. (5) teza a doua din Codul de procedură penală față de art. 16 din Constituție, apreciază că nu poate fi reținută în măsura în care dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate se aplică în mod egal tuturor celor aflați în situația prevăzută în ipoteza normei legale, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare. Sub aspectul previzibilității legii, reține că, având în vedere caracterul de generalitate al legilor, redactarea acestora nu poate avea o precizie absolută, iar cerința de previzibilitate a normei se poate complini printr-o interpretare judiciară coerentă și previzibilă. În

acest sens, invocă jurisprudența instanței de la Strasbourg, respectiv hotărârile pronunțate în cauzele *García Ruiz împotriva Spaniei*, Cererea nr. 30.544/96, paragraful 28, *Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei*, cererile nr. 34.044/96, nr. 35.532/97 și nr. 44.801/98, paragraful 50, și *Sud Fondi — S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragraful 108. În ceea ce privește procedura de soluționare a cererii de recuzare, face referire la Decizia Curții nr. 500 din 30 iunie 2016, potrivit căreia aceasta nu îmbracă forma unui contencios care să reclame un tratament juridicțional, ci este vorba de o chestiune de administrare a actului de justiție. Cu alte cuvinte, procedura asupra cercetării și judecării cererii de recuzare este o procedură incidentală, al cărei obiect este cu totul distinct de obiectul propriu al procesului penal la care se referă, această procedură nu are caracter juridicțional penal în sens material, ci caracter administrativ-judiciar, iar actele ce se îndeplinesc în această procedură, după ritualul procesului penal, îi dau un caracter juridicțional numai în sens formal. Referitor la critica de neconstituționalitate privind încălcarea dreptului de apărare, reține că normele privind soluționarea cererii de recuzare nu aduc atingere dreptului persoanei ca în tot cursul procesului să fie asistată de un avocat, ales sau numit din oficiu, și de a se prevala, neîngrădit, de toate garanțiile pe care le presupune un proces echitabil. Invocă deciziile Curții Constituționale nr. 160 din 8 februarie 2011 și nr. 441 din 21 iunie 2016. În plus, precizează că, deși procedura soluționării cererii de recuzare este în principiu nepublică, nimic nu împiedică partea care a formulat cerere de recuzare ca, în cazul prezentării la termenul stabilit, să depună concluzii scrise la dosarul cauzei sau chiar să își susțină prin avocat cererea. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a art. 68 alin. (7) din Codul de procedură penală, reține că, potrivit prevederilor constituționale ale art. 126 alin. (2), „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”, iar conform art. 129 din Constituție „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. Având în vedere aceste prevederi constituționale, instanța de control constituțional a statuat în mod constant că legiuitorul este unica autoritate competentă să reglementeze procedura de judecată, precum și căile de atac și condițiile exercitării acestora. Așa fiind, Curtea a reținut, în Decizia nr. 290 din 9 iunie 2005, că reglementarea procedurii de soluționare a cererilor de recuzare este în deplină concordanță cu prevederile constituționale, având în vedere că aceasta face parte integrantă din procedura de judecată. De altfel, accesul la justiție nu presupune și accesul la toate mijloacele procedurale prin care se îndeplinește justiția, iar instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, deci și reglementarea căilor ordinare sau extraordinare de atac, este de competența exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură. În plus, precizează că reglementarea procedurii de soluționare a cererilor de recuzare reflectă preocuparea legiuitorului pentru asigurarea celerității acestei proceduri.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile apărătorului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 68 alin. (5) teza finală și alin. (7) din Codul de procedură penală, având următorul conținut: „(5) [...] *Dacă apreciază necesar pentru soluționarea cererii, judecătorul sau completul de judecată, după caz, poate efectua orice verificări și poate asculta procurorul, subiecții procesuali principali, părțile și persoana care se abține sau a cărei recuzare se solicită. [...] (7) Încheierea prin care se soluționează abținerea ori recuzarea nu este supusă niciunei căi de atac.*”

14. În susținerea neconstituționalității normelor procesual penale criticate, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și alin. (5) potrivit cărora respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie în România, art. 11 alin. (2) potrivit căruia tratatele ratificate de Parlament potrivit legii fac parte din dreptul intern, art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 24 alin. (1) referitor la dreptul la apărare și art. 148 alin. (2) și (4) referitor la integrarea în Uniunea Europeană. Susține că se aduce atingere și dispozițiilor art. 6 — „*Dreptul la un proces echitabil*” și art. 7 — „*Nicio pedeapsă fără lege*” din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68 alin. (5) teza finală din Codul de procedură penală, Curtea reține că, prin deciziile nr. 441 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 14 noiembrie 2016, și nr. 500 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 din 23 septembrie 2016, a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate cu un atare obiect. În esență, prin deciziile precitate, Curtea a reținut că procedura de soluționare a cererii de recuzare nu îmbracă forma unui contencios care să reclame un tratament juridicțional, ci este vorba de o chestiune de administrare a actului de justiție. Cu alte cuvinte, procedura asupra cercetării și judecării cererii de recuzare este o procedură incidentală, al cărei obiect este cu totul distinct de obiectul propriu al procesului penal la care se referă, această procedură nu are caracter juridicțional penal în sens material, ci caracter administrativ-judiciar, iar actele ce se îndeplinesc în această procedură, după ritualul procesului penal, îi dau un caracter juridicțional numai în sens formal.

16. Într-o analiză comparativă a cadrului legislativ actual cu cel din Codul de procedură penală din 1968, Curtea a observat că în ambele reglementări soluționarea recuzării se realizează fără citarea părților și a procurorului. Fiind sesizată cu dispozițiile din Codul de procedură penală din 1968 referitoare la soluționarea recuzării, instanța de contencios constituțional, având în vedere prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2) și art. 129, a statuat că legiuitorul este unica autoritate competentă să reglementeze procedura de judecată, cazurile în care ședințele de judecată nu sunt publice, precum și căile de atac și condițiile exercitării acestora. Curtea a reținut că reglementarea procedurii de soluționare a cererilor de recuzare este în deplină concordanță cu prevederile constituționale precitate, având în vedere că aceasta face parte integrantă din procedura de judecată (a se vedea Decizia nr. 290 din 9 iunie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 589 din 7 iulie 2005).

17. De asemenea, Curtea a reținut că reglementarea procedurii de soluționare a cererilor de recuzare reflectă preocuparea legiuitorului pentru asigurarea celerității acestei proceduri. Astfel, referitor la vechea reglementare, instanța de contencios constituțional a statuat că, potrivit art. 52 alin. 2 din Codul de procedură penală, examinarea cererii de recuzare se face „*de îndată*”, iar părțile sunt ascultate numai „*dacă se găsește necesar*”, în vederea împiedicării tergiversării

soluționării cererii de recuzare și, implicit, a cauzei în care aceasta a fost formulată (a se vedea Decizia nr. 1.016 din 29 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 22 decembrie 2012).

18. În aceste condiții, Curtea a constatat că soluționarea cererilor de recuzare, potrivit noii reglementări, trebuie însoțită, de asemenea, de dezideratul asigurării celerității acestei proceduri, tocmai pentru a nu se impieta asupra soluționării în ansamblu a cauzei. De altfel, Curtea a observat că, potrivit tezei a doua a alin. (5) al art. 68 din Codul de procedură penală, dacă apreciază necesar pentru soluționarea cererii, judecătorul sau completul de judecată, după caz, poate efectua orice verificări și poate asculta procurorul, subiecții procesuali principali, părțile și persoana care se abține sau a cărei recuzare se solicită. Curtea a reținut totodată că, deși procedura soluționării cererii de recuzare este în principiu nepublică, nimic nu împiedică partea care a formulat cerere de recuzare ca, în cazul prezentării la termenul stabilit, să depună concluzii scrise la dosarul cauzei sau chiar să își susțină prin avocat cererea.

19. Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68 alin. (7) din Codul de procedură penală, Curtea reține că acestea au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, fiind analizate critici similare celor invocate în prezenta cauză, prin deciziile nr. 531 din 11 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 923 din 23 noiembrie 2017, și nr. 651 din 1 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2017, excepția fiind respinsă ca neîntemeiată. În motivarea soluției sale, Curtea a statuat, în esență, că, potrivit Constituției, legiuitorul este unica autoritate competentă de a reglementa procedura de judecată, cazurile în care ședințele de judecată nu sunt publice, precum și căile de atac și condițiile exercitării acestora. Așa încât, Curtea a constatat că susținerea potrivit căreia dispozițiile art. 68 alin. (7) din Codul de procedură penală încalcă prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție, deoarece nu se prevede o cale de atac cu privire la încheierea prin care se soluționează recuzarea, nu este întemeiată. Constituția nu cuprinde prevederi care să stabilească căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, statuând în art. 129 că acestea se exercită „în condițiile legii”. Accesul la justiție nu presupune și accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, iar instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, deci și reglementarea căilor ordinare sau extraordinare de atac, este de competența exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură. De asemenea, reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacrand numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție. Totodată, Curtea a reamintit jurisprudența sa potrivit căreia Legea fundamentală nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci statuează principal în art. 129 că, „*împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”, iar art. 126 alin. (2) prevede că „*prin lege*” se stabilesc competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată. Anterior, prin Decizia Plenumului nr. 1 din 8 februarie 1994, Curtea a statuat că accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac. În aceste condiții, prin deciziile nr. 531 din 11 iulie 2017 și nr. 651 din 1 noiembrie 2016, Curtea a constatat că procedura de soluționare a cererilor de recuzare face parte integrantă din procedura de judecată,

urmând a fi reglementată în conformitate cu prevederile constituționale precitate.

20. Curtea a constatat că norma procesual penală criticată nu contravine nici dispozițiilor constituționale referitoare la dreptul la apărare, în condițiile în care încheierea prin care instanța se pronunță cu privire la cererea de recuzare nu soluționează însuși procesul și nu antamează fondul cauzei. Curtea a reținut că procedura asupra cercetării și judecării cererii de recuzare este o procedură incidentală, al cărei obiect este cu totul distinct de obiectul propriu al procesului penal la care se referă, această procedură nu are caracter jurisdicțional penal în sens material, ci caracter administrativ-judiciar (în acest sens, Decizia nr. 500 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 din 23 septembrie 2016, paragraful 24).

21. Cât privește dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală, reglementat de art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea a reținut că acesta obligă statele membre la asigurarea unui dublu grad de jurisdicție doar în situația examinării vinovăției în materie penală. Garantarea existenței unui dublu grad de jurisdicție în materie penală are ca premisă faptul că examinarea unei „*acuzatii penale*” formulate împotriva unei persoane a fost efectuată la nivelul unui prim grad de jurisdicție. Curtea a constatat că, în materia recuzării, nefiind vorba despre o acuzație în materie penală, nu se impune reglementarea unui dublu grad de jurisdicție cu privire la încheierea prin care se soluționează cererea de recuzare. În plus, Curtea a reținut că încheierea prin care se soluționează recuzarea este pronunțată chiar de o instanță de judecată, adică de un organ de justiție, în condițiile în care, potrivit art. 68 alin. (1) din Codul de procedură penală, „*Abținerea sau recuzarea judecătorului de drepturi și libertăți și a judecătorului de cameră preliminară se soluționează de un judecător de la aceeași instanță*”, alin. (2) al aceluiași articol stabilind că „*Abținerea sau recuzarea judecătorului care face parte din completul de judecată se soluționează de un alt complet de judecată*”.

22. Totodată, Curtea a constatat că împotriva hotărârii ce urmează a se pronunța după judecarea cauzei penale părțile au deschise căile de atac prevăzute de lege, respectiv declararea apelului, în condițiile prevăzute de art. 408—425 din Codul de procedură penală, ipoteză în care instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, potrivit art. 417 alin. (2) din Codul de procedură penală, astfel încât, apelul fiind devolutiv sub toate aspectele, existența cazului de incompatibilitate a judecătorului din fond poate fi supusă controlului instanței de apel. De asemenea, Curtea a reținut că existența cazurilor de incompatibilitate a judecătorului din apel — dintre cele prevăzute de art. 64 din Codul de procedură penală — poate fi invocată prin formularea căii extraordinare de atac a contestației în anulare, în temeiul art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală. Așadar, Curtea a reținut că, prin reglementarea acestui motiv separat de contestație în anulare, legiuitorul a acordat o importanță deosebită consecințelor existenței unui caz de incompatibilitate a judecătorului în înfăptuirea actului de justiție, în condițiile în care, prin formularea unei căi extraordinare de atac, se tinde la înlăturarea autorității de lucru judecat a unei hotărâri penale definitive și care își produce efectele.

23. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele deciziilor precitate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Neculai Ranciu, în Dosarul nr. 1.756/88/2016 al Tribunalului Tulcea — Secția penală și constată că dispozițiile art. 68 alin. (5) teza finală și alin. (7) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Tulcea — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 095224